

KONVENCIJSKE PREPREKE

“Objasnite ih sami sebi!”

Neki igrači koriste konvencije na način na koji je izvesna dama koristila palačinke. Rekla je psihijatru da se oseća dobro, ali da joj je njena porodica naredila da ga poseti. “Zašto?”, pitao je doktor.

“Kažu da previše volim palačinke” odgovorila je pacijentkinja.

“Nema ništa loše u tome. I ja ih volim.”

“Oh, volite ih?” obradova se žena. “Pa, morate odmah da dođete mojoj kući. Imam ih pun ormar!”

Znam igrače koji imaju pun ormar konvencija i punu glavu konfuzija. Na turnirima stalno srećem protivnike čije liste konvencija sežu preko reke do u šumu¹. To je razlog zbog kog sam skresao svoj intenzivni raspored turnira. Bilo je jednostavno suviše zamorno igrati protiv “stručnjaka”, koji ne znaju koji je dan u nedelji, a ipak najavljuju sve pomodne novotarije koje će da igraju. Više nego jednom sam potisnuo impuls da im kažem: “Ne zamarajte se da ih objašnjavate meni. Objasnite ih sami sebi!”

Izenadili biste se koliko ekipa se ponosi kada ispiše šest ili osam konvencija Ruba Goldberga da impresionira protivnike na turniru. Većina od njih je na vrhuncu kada prikaže svoju tešku listu; posle toga sve kao da krene nizbrdo, dok se klizaju i posrću od jedne do druge zbunjujuće veštačke tvorevine pravo ka zaboravu lošeg završnog rezultata.

Pa, moglo bi da se kaže da je želja da se opterete sa više alata nego što mogu da upotrebe *njihova* stvar. Ali to *nije* samo njihova stvar; i mi smo takođe u igri. Oni mogu da odaberu da igraju svaku vrstu tmurnih konvencija, što je njihovo pravo. Ali mi, kao njihovi protivnici, primorani smo da u samoodbrani učimo njihove konvencije.

A to je za mene bolno. Da sve te novotarije koje paradiraju štraftom imaju neku trajnu vrednost, možda bi ih vredelo naučiti. Ali, gotovo bez izuzetka, korisne su samo za izbacivanje protivnika iz koloseka na kratko vreme.

Moj savet vam je da ih sve zajedno prezrete. Ne može da se trči na 100 metara u potkovanim cipelama i ne može da se dosegne pravi kontrakt ako usput morate da upotrebite pola tuceta veštačkih licita. Niti tako možete da se dobro zabavljate. A ja se držim staromodne ideje da je zabava razlog što smo za stolom.

---

¹ Aluzija na poznati Hemigvejev roman. *prim. Urednika*

Govorimo li istim jezikom?

Da igram na nepoznatom mestu sa igračima koje ne poznajem, ograničio bih se na samo jednu konvenciju: Blekvud. A čak i to staro sredstvo može da izazove štetu. Koristi se otprilike tri puta češće nego što je neophodno, kao što je i sam Izli Blekvud¹ često naglašavao. Mnogi igrači, izgleda, misle da je nemoralno, da ne kažem nezakonito, licitirati slem bez prethodnog Blekvud pitanja za asove i kraljeve. Jednom me je neka žena ostavila u pet pikova kada smo imali siguran slem. “Niste me pitali za asove.” objasnila je posle. Nakon godina ovakvih iskustava, razvio sam teoriju o konvenciji Blekvud i njenoj preteranoj upotrebi. Blekvud je ljubimče frustrirane udate žene. Muž je cima tamo-amoo, a sada ona ima sredstvo da se naplati. Licitira četiri bez aduta, i taj veliki sveznajući siledžija od muža je primoran da odgovara na unapred određen način. Ona ga stavlja tačno tamo gde je poželeva; za promenu, ona komanduje paradom i, čak i ako nema potrebu da sazna koliko on kraljeva ima, gura napred u pet bez aduta, samo da pokaže svoju vlast. (Najčešće on ima jednog kralja i licitira šest karo; njihova boja je tref, pa ona mora da licitira sedam trefova i padne jednom. Ali, već je imala svoju zabavu.)

Ne mogu dovoljno snažno da vas upozorim da ne ulazite u Blekvud ako ne morate. Setite se, postoje još četiri uha načuljena na rečite odgovore koje vam partner daje i ono što saznaju može da bude važnije za odbranu nego za vas. Možda je najbolji pristup Blekvud licitaciji da imate na umu da nije stvorena u svrhu saznanja da li imate slem, nego da li ga *nemate*. Pokušavate da saznate da li protivnici mogu da uzmu dva brza štih, a ne da li vi možete da napravite šest ili sedam.

Sve što smo rekli o Blekvudu važi i za konvenciju Gerber. Gerber je samo Blekvud u naročitom, ekonomičnom pakovanju, i kao takav može da bude izuzetno koristan u otprilike pet procenata vaših slemova. Ali, prvo proverite da li partner razume licit i odgovore. Prvi put kada sam igrao sa Džonom Gerberom² upitao me je da li igram njegovu konvenciju četiri trefa, i ja sam, naravno, odgovorio potvrdno. Otvorio sam jedan bez aduta i on je skočio pravo u četiri trefa – pitanje za asove. Bila je to prijateljska, nezvanična partija, pa sam počeo da naglas brojim asove na prste: “Četiri karo pokazuje jednog asa; četiri herca pokazuje dva; četiri pika pokazuje tri, četiri bez aduta pokazuje četiri asa.” Zaslepljen svojim matematičkim genijem, licitirao sam četiri bez aduta da pokažem svoja četiri asa.

I Džon je pasirao.

“Koliko si želeo da ih imam?” pitao sam ga. “*Pet?*”

---

¹Blackwood, R. *Easily* (1903-1992). Jedna od najpoznatijih ličnosti iz sveta bridža. Utemeljivač konvencije *Blekvud 4NT pitanja za asove*. prim.**Urednika**

²Gerber, John (1906-1981). Utemeljivač konvencije *Gerber 4♣ pitanja za asove*. U više navrata neigrajući kapiten američke reprezentacije na Bermuda Bolu. prim.**Urednika**

Kao što je pažljivi čitalac već shvatio, nabrajao sam odgovore netačno. Prvi step četiri karo ne pokazuje jednog asa, kao što sam ja rekao, nego nijednog, a odgovor četiri bez aduta ne pokazuje četiri asa, nego tri. Treba da se divimo poštenju Džona Gerbera; video me je da brojim i znao da imam četiri asa iako sam ih nepravilno licitirao, ali je odbio da licitira slem na osnovu nepravilno stečene informacije, pa smo igrali manšu.

Pouka ove priče je da, čak i među onima koji bi trebalo da znaju bolje, veštački liciti mogu da donesu nevolje, jer tako jednostavna sredstva kao što su Blekvud i Gerber nisu uvek u potpunosti shvaćena. Ako sumnjate u ovo, odgovorite na ovo pitanje: koji je Blekvud odgovor ako imate četiri asa?

Jeste li rekli pet bez aduta?

Otrpilike polovina igrača na svetu bi nabrajala odgovore na prste, kao ja, i došla do licitacije pet bez aduta. Tačan odgovor je, naravno, pet trefova, isti kao što dajete kada nemate nijednog asa. Gerber radi slično; odgovor četiri karo pokazuje četiri ili nijednog asa. Potpuno je jasno kada znate, ali, *budite sigurni da i vaš partner takođe zna*. Nemojte da postanete žrtva kao što je Džon Gerber postao moja!

Neke klasične greške u komunikaciji

Bridž literatura je puna ovakvih licitacionih gafova i nema živog igrača koji je izuzetak. Engleske zvezde Terens Riz¹ i Boris Šapiro² su među onima kojima se to desilo, i to ne na nevažnoj klupskoj partiji, nego na Evropskom prvenstvu. Igrali su “transfer licite”, koji rade ovako: ako otvorite jedan bez aduta i ja skočim u manšu u boji, ne želim da se igra u boji koju sam licitirao nego u sledećoj višoj po rang³. Ovo vam daje, sa vašim jakom bezadutskom kartom, mogućnost da licitirate moju najbolju boju i postanete odigravač, što usmerava atak u jak list. Da kažemo drugačije, ako otvorite jedan bez aduta a ja odgovorim četiri herca, kažem vam da je moja duga boja ustvari pik i da želim da licitirate pik i odigravate.

Do sada ste, siguran sam, shvatili šta se desilo Rizu i Šapiru. Jedan od njih je otvorio jedan bez aduta, drugi je skočio u četiri herca, a otvarač ga je tu ostavio. U hercu su imali tri ili četiri karte. U pik u imali slem.

Drugi veštački liciti koji izaziva duge jadikovke je takozvani otvor slabo dva, osnova mnogih egzotičnih sistema koji trenutno kruže. Otvor slabo dva zasniva se na postavci da što manje poena imate to više treba da licitirate, misao koju nemam nameru da tumačim. U svakom slučaju, otvor slabo dva je igrao nedavno par vara-

---

¹Reese, J. Terence (1913-1994). Najpoznatiji engleski igrač i pisac. Osvojio je Bermuda Bol 1955. i četiri Evropska prvenstva. Autor preko dvadeset knjiga. *prim. Urednika*

²Schapiro, Boris (r. 1909). Osvajač Bermuda Bola 1955. i četiri Evropska prvenstva. *prim. Urednika*

³U pitanju je, očigledno, Teksas transfer. *prim. Prevodioca*

lica na partiji u visoke uloge u Majami Biču. Jedan moj prijatelj je sedeo na četvrtoj poziciji protiv tog para kada je čuo delioca da otvara “dva pika”. Partner mog prijatelja je pasirao, kao i deliočev partner. Sve ovo je očigledno zbunilo mog prijatelja, čiji list je sadržavao samo jednu sliku: puba. “Neko za stolom”, rekao je samom sebi, “mora da ima prilično jak otvor.” Tako je pasirao i ispalo je da su protivnici imali sigurnih šest pikova. Nisu izlicitirali jer je otvaračev licit trebalo da bude “slabo dva”, ali, uzbuđen kada je video “vola da ubije” karte, otvarač je zaboravio sistem i licitirao obično staromodno jako dva, najjači licit u bridžu. Njegov partner je imao priličnu snagu, ali, kako nije umeo da čita misli, smatrao se obaveznim da pasira “slabi” otvor.

Možete samo da sažaljevate ova dva igrača, linija komunikacija beznadežno prekinutih veštačkim sistemom u najmanju ruku, sumnjive vrednosti. A Čiko Marks i sos u koji se jednom sam uvalio? Da ne trošimo sažaljenje na tu propalicu Čika. On i njegova braća odlučili su da sabotiraju lokalni bridž turnir korišćenjem sistema Podmornice, starog jedan-ispod-jedan, u kom licit jedan pik stvarno znači jedan herc, licit jedan karo znači da ustvari imate trefa itd. Osim što je taj sistem zabranjen, vrlo je efikasan – u pravim rukama. Braća Marks nisu imala prave ruke i, nakon tri ili četiri deljenja, su jedan drugog tako beznadežno zbunili da su završili kao ubedljivo poslednji na turniru. (Možda je trebalo da se drže ranijeg Čikovog sistema, u kom je on sedeo na krovnoj gredi i otkucavao braći protivničke karte.)¹

Što manje pretpostavljate, više ćete da napredujete

Ponekad izgleda da nema kraja komunikacionim problemima u bridžu i da nema kraja sredstvima za njihovo rešavanje. Ali i najbolje od tih sredstava zahteva pouzdanog partnera, koji će odmah da shvati vaš veštački licit kao tačno ono što on jeste. U pitanju je konvencionalna slem kontra. Kao što smo naglasili u prethodnom poglavlju, kada date ovu kontru, tražite od partnera neuobičajen atak. *Ne* boju koju ste licitirali. *Ne* boju koju ste kontrirali. Tražite od njega da atakira prvu boju stola osim adutske, a ako taj igrač nije licitirao drugu boju, onda prvu boju izvođača osim adutske. Mnogim igračima je ovo teško da zapamte. Ako pretpostavljate da prosečan partner ovo *ne može* da zapamti, napredovaćete u igri.

Ako igrate partiju u klubu i date konvencionalnu slem kontru sa nepouzdanim partnerom, on će da atakira vašu sopstvenu boju ne trepnuvši okom. Ako niste licitirali, atakiraće nelicitiranu protivnički boju. Možete da se kladite. Računajte s tim. Ako vam je partner malko veštiji, a vi date konvencionalnu slem kontru, sinuće mu u glavi i on će da kaže samom sebi: “Ah, da, ovo traži neobičan atak.” I tako će da

---

¹Aluzija na filmove koje su između 1935, i 1940. godine snimili poznati američki komičari braća Marks, Harpo, Gručo i Čiko. *prim. Urednika*

atakira malom iz svojih AQxxxx, što svakako odgovara opisu neobičnog ataka, ali proizvodi nepovoljan rezultat.

Ako ste potpuno sigurni a) da vaš partner zna šta znači kontra na slemu; b) da vaš partner nije tip koji greši u stvarima kao što su ko je kada licitirao koju boju i c) da je vaš partner pri prvom viskiju sa sodom, onda dajte staru dobru kontru na slemu, sigurni da će da atakira pravu boju i da će veliki slem da bude oboren u ataku.

Inače, zaboravite to.

Druga od tekućih konvencija za koju mislim da više opterećuje nego što vredi je “petokaratni major”, koji propisuje da ne možete da otvorite majorsku boju sa manje od pet karata u njoj. Sa ovakvom kartom:

♠ AKQJ
♥ AKQJ
♦ 764
♣ 54

od vas se očekuje da otvorite jačeg minora, u ovom slučaju karo. U drugom krugu (ako ga bude), počinjete da pokazujete svoje majore.

Ovaj sistem nije potpuno bez vrednosti i moram da priznam da ima smisla, ali ga nikada nisam prihvatio, jer sam uvek više voleo prirodnu licitaciju. Kada imate dobrog četvorokaratnog majora, ili dva dobra, kao gore, ova konvencija vas prisiljava da licitirate karo ili tref sa kartom koja nije stvarno pogodna za licit minorske boje. A šta se dešava kada imate ispravan otvor tref ili karo? Potrebna su dva ili tri kruga licitacije da vaš partner shvati da se ne šalite, da stvarno imate tu minorsku boju. Smatram da je to dva ili tri kruga prekasno. Rezultat petokaratne majorske konvencije je nedoumica, sumnja, prekomplikovanost i nedostatak poverenja među partnerima, da ne spominjem više grešaka koje se naprave nego u prirodnoj licitaciji. Saznanje da vam partner ima pet pikova ili pet herčeva je utešno, priznajem, ali, ako ste vešt igrač, nema ničeg pogrešnog u igranju kontrakta sa sedam aduta: četiri u jednoj ruci i tri u drugoj. To zovemo “Mojzijeve fit”, u čast urednika *Bridge World*-a, Sonija Mojzija¹. Soni je bio taj koji se prvi pobunio protiv konvencije petokaratnog majora, rekavši da četiri aduta preko puta tri aduta mogu da donesu neke dobre rezultate. I dokazao je svoju tvrdnju mnogo puta.

---

¹Moyse, Alphonse Jr. (Sonny) (1898-1873). Urednik *Bridge World*-a između 1956. i 1966. Izvrstan igrač, poznat po osobenosti da u četvorakartnom majoru daje trokartinu podršku.*prim.Urednika*

Otkriveni Gorenov sistem

Ponekad poželim da mogu da ponudim, radi čisto dramatskih efekata, sjajnu, upadljivu konvenciju koja će sve da navede da se dive mojoj genijalnosti. Nešto kao: “Dvostruki skok u crvenoj boji na otvor dva u crnoj boji pokazuje 16 poena i Jednookog Džeka¹”, ili “Otvor jedan u boji pokazuje 12 do 14 poena na poziciji North ili South i 16 do 18 poena na poziciji East ili West, osim svake druge srede, kada pokazuje posedovanje šestice karo.”

Ali, nikada nisam bio u stanju da izmislim nešto tako radikalno ili maštovito. Prikovan sam za prirodni sistem, u kom otvor jedan karo znači – od svih stvari! – da imam dobar karo; gde otvor dva znači da imam jak list; otvor jedan bez aduta znači da imam bezadutsku distribuciju i druge savršene jednostavnosti. Možda sam naivan, ali ne više od južnjačkog gospodina koji mi je jednom rekao, što sam shvatio kao kompliment: “Slažem se s vama, g. Gorene. Kada čovek licitira tref, on treba da ima tref, kao što Bog zapoveda.”

Kad god neko pokuša da mi proda ideju da je supersloženost put ka pobedničkom bridžu, pomislim na godinu kada je moja ekipa igrala na nacionalnom ekipnom prvenstvu u Klivlendu. Već smo jednom osvojili to takmičenje i ovoga puta smo uspešno branili svoju titulu u jednoj od onih noći koje igrači bridža nikada ne zaboravljaju. Naša ekipa je bila u savršenom skladu; u trideset šest uzastopnih deljenja donosili smo odluku za odlukom bez i nagoveštaja greške. Drugoplasirana ekipa nije nam bila ni blizu. Posle svega, usledila je neizbežna primedba neizbežnog kibicera koji je, kako se pokazalo, posmatrao mene. “Ne vidim zašto je tako dobar,” čuo sam ga da kaže, “nije bilo ničega što je izveo večeras, a što ja ne bih bio u stanju da izvedem.” Nikada neću da zaboravim tu primedbu. Ona je još uvek jedan od najtoplijih komplimenata moje karijere.

Izvršni britanski igrač, S. J. Sajmon, seća se sličnog primera vrline jednostavnosti u takmičarskom bridžu. On i Harison Grej² su ušli u kontrakt tri bez aduta. Imali su devet sigurnih štihoa u rukama – ni manje ni više – pa su ih pokupili i krenuli dalje. Kasnije se par licitacionih majstora, opremljen najnovijom automatizovanom opremom za razmenu informacija, iščuđavao nad činjenicom da im je u istom deljenju trebalo pet krugova licitacije da uđu u kontrakt četiri herca koji su pali dva puta. Želeli su da znaju kako su, zaboga, Grej i Sajmon ušli u tri bez aduta sa takvim listovima. Izvađene su licitacione liste i pokazalo se da su Grej i Sajmon licitali ovako:

¹Predivna Gorenova igra reči. *Jack* (džek) je na engleskom pub i lično ime, tako da “one-eyed jack” može da znači jednooki pub i Jednooki Džek, ime poznatog lika opasnog gusara iz avanturističke literature. *prim.Prevodioca*

²Harrison-Gray, Maurice (1900-1968). Jedan od vodećih igrača svog vremena. Višestruki prvak Evrope i pobednik Zlatnog kupa. *prim.Urednika*

<u>North</u>	<u>South</u>
1NT	3NT

Ne pokušavam da kažem da naš rezultat iz Klivlenda ili rezultat Sajmona i Harisona Greja iz Engleske ne bi mogli da se dostignu nekim licitacionim sistemom okolo-naokolo. Mogli bi – ali samo licitacijom nadugačko i naširoko, ispunjenom zamkama i klopkama, i samo ako partneri poznaju jedan drugom najfinije lične karakteristike. Koliko ja mogu da kažem, glavna razlika između takozvanog Standardnog američkog sistema (ponekad zvanog, ne sasvim tačno, Gorenovim sistemom) i raznih egzotika koje sada cvetaju u staklenoj bašti sveta bridža, leži u tome što je potrebno mnogo više energije i koncentracije da se uđe u pravi kontrakt sa veštačkim sistemom, dok vas prirodni pristup licitaciji dovodi tamo a da se i ne zadišete. Dozvolite mi da ponovim i naglasim: ne odbacujem u potpunosti veštačke sisteme sa njihovim slabim bezadutom, otvorima slabo dva, jakim otvorom jedan tref i slabim odgovorima sa skokom. U rukama veštih i iskusnih partnera ovi sistemi će ih obično odvesti tamo gde treba.

ALI ODVEŠĆE IH NA TEŽAK NAČIN.

Otvor jedan bez aduta: može li ikada da promaši?

Uzmimo taj ugaoni kamen mnogih veštačkih sistema, slabi otvor jedan bez aduta. Logika ovog licita je sledeća: vaš list je slab, 11 ili 12 poena; prema tome, protivnici mogu da imaju manšu; dalje, otvor jedan bez aduta će da im oduzme jedan nivo licitacionog prostora. Ovo nije ni najbolja ni najgora logika koju sam čuo, ali, razmotrite rizik koji morate da preuzmete. Pretpostavimo da vam partner nema nijedan poen i da vaših 11 ili 12 poena predstavljaju ukupnu snagu vašeg para. Možete da dobijete kontru (a kontra na licit bez aduta je, upamtite, prvenstveno kaznena a ne informativna) i da završite s teškim povredama.

Sećam se godine kada je legendarni par Ajvar Stakgold i Leonard Harmon¹ pretrpeo nekoliko teških rušenja bezadutskih kontrakata kada su igrali slabi bezadut na međunarodnom meču. Engleski tim je, nakon slične pretrpljene katastrofe na međunarodnom takmičenju Bermuda Boul², ušao sledećeg dana u salu za igranje i zamolio za pažnju. “Gospodo”, rekao je jedan od njih, “imamo saopštenje. Naš uslov za otvor jedan bez aduta bio je 11 do 12 poena. Sada smo povišili uslov na 12 do 13 poena.” Potresavši svet ovom revolucionarnom izmenom, tim je nastao da pada u slabim bezadutskim kontraktima.

---

¹*Stakgold, Ivar* (r. 1925) i *Harmon, B. Leonard* (r. 1919). Osvajači gotovo svih značajnijih američkih turnira. Drugo mesto na Bermuda Boulu 1959. Učesnici 1. Olimpijade u Torinu 1960. *prim. Urednika*

²*Bermuda Bowl*, zatvoreno timsko prvenstvo sveta. Prvo je odigrano na Bermudima 1950 godine. *p.U*

Ima nešto u slabom licitu bez aduta što ga stalno vraća na pozornicu bridž historije. To je, sa stanovišta jednostavne hronologije, jedan od najdrevnijih licita. Bio je već izbledeo od starosti kada izvesni moderni “pronalazači” još nisu bili ni rođeni. Pre trideset godina, moj prijatelj i dugogodišnji omiljeni partner, zubar dr Leon Altman koristio je slabi otvor jedan bez aduta sa bezbrižnom veselošću na našim partijama po Filadelfiji. Kad god je Dok otvorio jedan bez aduta, to je bio signal da licitacija počne; znali smo da su poeni otprilike podjednako raspoređeni za stolom. Slabi bezadut je izmišljotina izdržljiva koliko i čudovište iz Loh Nesa i, kao staru “Nesi”, ponovo ga otkrivaju svake godine.

Nismo li nešto zaboravili?

Ponekad je iskušenje ne pomisliti da su visokoveštački sistemi zasnovani na jakim licitima sa slabim listovima i slabim licitima sa jakim listovima samo sredstva za skretanje pažnje u cilju bogaćenja onih koji ih predstavljaju publici. Svi takvi pokušaji su osuđeni na propast, što bi svako ko je pokušao da radikalno izmeni bridž morao do sada da zna. Igra jednostavno neće da se revolucionira. *Promena mora da dođe postepeno, jer je bridž igra komunikacija i procene, a ne igra trikova i izmišljotina.* Ako ne mislite tako, posmatrajte starije igrače, po kojima se ne zove nijedan sistem, konvencija ili veštački licit. Oni jednostavno sednu, pogledaju svoje karte i igraju. Možda broje svoj list po nekom privatnom sistemu ili ne broje uopšte, kako god im odgovara raspoloženju. Ali oni znaju vrednost karata; znaju da as nosi kralja i da kralj nosi damu, i prolaze. I što je još važnije, beskrajno im je prijatno.

Kao kontrast ponudiću vam skorašnje iskustvo mojih britanskih savremenika, Terensa Riza i Džeremija Flinta¹. Pre nego što su došli na poslednje Evropsko prvenstvo, naoružali su se sopstvenim sistemom, “Malim majorom”, da se bore protiv tuceta drugih relativno privatnih sistema sa kojima će da se sretnu. Pitam se nije li to bio krajnji apsurd. Ne kažem ovo kao kritiku Riza i Flinta, koji su obojica veliki igrači. Ali, nije li na granici besmislenog što su morali da stvore potpuno nov i veštački sistem da bi na ravnoj nozi igrali međunarodno takmičenje? Da ne pogrešite; *Mali major* je bio vrlo nov i vrlo veštački. Sa ovom kartom, na primer:

♠ A105
♥ 972
♦ AJ632
♣ 52

¹Flint, M. Jeremy (1928-1990). Engleski igrač i pisac. Drugi na Olimpijadi 1960. i Bermuda Bolu 1987. Prvak Evrope 1963, a vicešampion 1987. *prim.Urednika*

otvor je jedan herc (treća devetka herc je mali major, otuda ime). Licit pokazuje jedan do tri herca, 7 do 11 poena i petokaratnu minorsku boju. To je sve što znam o tome; zapravo, to je nešto više nego što želim da znam.

Ne sumnjam da je Britancima dozlogrdilo da uče nove improvizovane sisteme svojih protivnika svaki put kada promene sto, pa su zato odlučili da daju ostalim igračima malo sličnog posla pamćenja. I Britanci su pobedili, da požurim da dodam.

Ali, jesu li pobedili na turniru u bridžu ili na takmičenju u tehnici pamćenja? Priznajem da ne znam. A ono što se zaista pitam je: mislite li da su se zabavljali?